

населення, взаємодіють і будують свої відносини, виходячи з необхідності забезпечення: соціальної стабільності в суспільстві; стійкого і динамічного розвитку економіки; правового захисту та реалізації основних прав і свобод особистості; створення умов для гармонійного розвитку людини тощо.

З метою розширення соціальних функцій підприємств до обсягів, які сприяють підвищенню ефективності бізнесу, й підвищенню результативності управління інноваціями у розвитку залізничного транспорту і його соціальної інфраструктури та забезпечення фінансування і реалізації великомасштабних інфраструктурних проектів нами пропонується використання такого механізму, як державно-приватне партнерство, найбільш розвиненою і комплексною формою якого є концесія. Перевагами концесійних угод є: обмеження фінансової участі відповідних бюджетів у здійсненні проектів модернізації та розвитку підприємств; приплив додаткових інвестицій; створення додаткової кількості робочих місць; підвищення ефективності витрат; повернення у власність держави або муніципального утворення модернізованого і сучасного обладнання після закінчення терміну дії договору. Перехід на концесійні угоди в залізничній галузі дозволить створити механізм партнерства держави і приватного бізнесу, залучати в країну іноземний капітал, зберігаючи при цьому контроль держави над транспортною інфраструктурою. Перспективами подальших робіт у цьому напрямку є наукове обґрунтування механізму державно-приватного партнерства з метою підвищення ефективності управління інноваціями в розвитку підприємств залізничного транспорту та їх соціальної інфраструктури.

ОБґРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ БІОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ

Пантус В. М., студент

Науковий керівник: Шевченко І. Ю., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах наростання економічної нестабільності, викликаній активною боротьбою ключових гравців міжнародного простору за енергоносії, а також щорічно зростаючих тарифів на тепло- й електроенергію для суб'єктів господарювання в Україні, як ніколи раніше актуальними є розробка та впровадження у виробничий процес альтернативних джерел енергії, одним з яких є біогаз – газ, який утворюється в біогазовій установці (комплексі) при мікробіологічному розкладанні біомаси чи біовідходів.

При цьому основною сировиною для отримання біогазу є: відходи сільськогосподарських підприємств рослинного і тваринного походження, відходи підприємств харчової промисловості по переробці овочів, фруктів, молока, м'яса, риби, відходи цукрової продукції, побутові відходи та сміття, відходи підприємств деревообробної промисловості, спеціальні енергетичні культури, що окреслює перспективи широкого впровадження біогазових установок на вітчизняних підприємствах [1, с. 120-124].

Утім, не дивлячись на практичну універсальність біогазових установок щодо введення у виробничий процес, в українських реаліях господарювання використання альтернативних джерел енергії ще й досі сприймається виключно як поодинокі сміливі експерименти власників підприємств. Так, на даний момент найбільш яскравими прикладами впровадження комплексів з виробництва біогазу в практичну діяльність вітчизняних підприємств є такі як: 1) будівництво у 2012 році біогазового комплексу агропромхолдингом «Астарта-Київ» у м. Глобине Полтавської області на Глобинському цукровому заводі; 2) введення в експлуатацію у 2013 році у с. Копанки Калуського району Івано-Франківської області біогазового заводу. Також у 2013 році у с. Глибоке під Києвом відбувся запуск електрогенеруючої установки, що працює на біогазі, а у 2014 році у с. Підгірці Обухівського району Київської області було відкрито електростанцію, яка працює на біогазі [2, с. 30-32].

Така низька активність вітчизняних підприємств щодо використання біогазу у значній мірі пояснюється нерозумінням власниками підприємств усіх вигод від впровадження біогазових установок у виробничий процес.

Як свідчать результати попередніх досліджень [1, с. 120-124], повсякчасне впровадження біогазових установок у виробничий процес підприємств сільського господарства та переробної галузі мало б значний економічний ефект у розмірі 894,6-1258,8 млн. дол. США, що є грошовим еквівалентом економії природного газу у розмірі 2,2-3,1 млрд. м³.

При впровадженні біогазової установки на мікроекономічному рівні (здійсненого на прикладі провідного підприємства цукрової галузі України – ТОВ «Цукрове», виробнича потужність якого сягає 3 тис. т цукру за сезон цукроваріння) при початкових інвестиційних витратах у розмірі 8,05 млн. грн. (які враховують витрати на будівництво біогазового комплексу, витрати на технічне обслуговування біогазової установки, витрати на оплату праці персоналу, зайнятого в обслуговуванні біогазового комплексу, та сплату єдиного соціального внеску), враховуючи значну економію витрат на придбання природного газу, підприємство отримає економічний ефект (NPV) у розмірі 17,4 млн. грн. за 6 років. При цьому ID проекту дорівнює без урахування економії від зниження споживання природного газу – 2,41; з урахуванням економії від зниження споживання природного газу – 3,29. Період окупності проекту складає без урахування економії від зниження споживання природного газу – 2,9 років; з урахуванням економії від зниження споживання природного газу – 2,2 роки [3, с. 89-92].

Проте не лише економічний ефект отримує підприємство від впровадження біогазової установки: значним є й екологічний ефект, який головним чином полягає у зменшенні обсягу викидів метану в атмосферне повітря за рахунок його абсорбування для виробничих цілей. Обравши за основу усереднені загальнодержавні дані про частку метану серед забруднюючих речовин, що потрапляють до атмосфери [4], та базуючись на даних про викиди ТОВ «Цукрове» забруднюючих речовин у повітря, а також спираючись на відомості про вміст метану в біогазі, потенційний екологічний ефект впровадження біогазової установки в практичну діяльність досліджуваного підприємства складає зменшення викидів метану на 1 т на рік.

Таким чином, у ході дослідження було обґрунтовано економічну та екологічну доцільність впровадження біогазового комплексу.

Література.

1. Пантус В.М. Біогазовий комплекс: характеристика, проблеми та перспективи впровадження / В.М. Пантус // Економічні перспективи: Збірник студентських наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – № 7(1). – Х.: ФОП Павлов М.Ю., 2015. – С. 120-124.

2. Пантус В.М. Вітчизняний досвід впровадження біогазових установок у виробничий процес / В.М. Пантус // Проблеми розвитку економіки підприємства: погляд молоді: Збірник матеріалів VIII Міжнар. наук. студ. конференції, 13 березня 2015 р. – Х.: ХНАДУ, ФОП Павлов М.Ю., 2015. – С. 30-32.

3. Пантус В.М. Впровадження біогазового комплексу в виробничий процес як перспективний напрямок зниження споживання природного газу суб'єктами господарювання / В.М. Пантус // Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конференції "Тренди та інновації в сучасній економіці". Тези доповідей, м. Харків, 23-24 квітня 2015 р. – Х.: ХНУБА, 2015. – Частина 4. – С. 89-92.

4. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за підприємствами / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/sg/vzrap_pidp/vzrap_p_2013.rar.

ПРОЦЕС РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

*Парфентьева О. Г., асистент
Національний транспортний університет*

Потенціал розвитку – це економічні можливості організації, які можуть бути використані для досягнення стратегічних цілей. Його здебільшого розглядають як систему взаємопов'язаних елементів, які виконують різні функції для забезпечення реалізації сформованої стратегії.

Потенціал розвитку наділений всіма рисами, які притаманна будь-якій системі: цілісність, цілеспрямованість, складність, взаємозамінність, альтернативність його елементів та взаємозв'язок між ними, самовідтворюваність, гнучкість тощо. Величина потенціалу розвитку визначається в процесі його використання й оцінюється з позицій його результативності.

Процес розробки стратегії розвитку підприємства характеризується певними його етапами [1-4]:

1. Визначення місії підприємства.
2. Встановлення цілей підприємства.
3. Аналіз внутрішніх можливостей підприємства.